

Značenje tevhida i njegovi dijelovi

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Muhammed Salih El-Munedždžid

Prijevod: Senad Crnkić

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ معنى التوحيد وأقسامه ﴾

« باللغة البوسنية »

محمد صالح المنجد

ترجمة: سناد تسرنكتش

2013 - 1434

IslamHouse.com

Značenje tevhida i njegovi dijelovi

Šta znači tevhid? I koji su njegovi dijelovi?

Hvala Allahu.

Riječ tevhid u jeziku je infinitiv glagola *vehhade juvehhidu tevhiden*, a vršioc ovog glagola se zove muvehhidom, tj. kada Allahu pripíše i pripoji vahdaniijet (jednoću) i opiše Ga jedinstvenošću u smislu da nema nekog ko mu može biti ortak ili ko mu sličí u Biću ili u svojstvima. A glagol je došao udvostručen tj. sa tešdidom u značenju da se dostiže granica u opisu Allaha na takav način.

Arapi kažu: vahid, ehad, vehid, tj. jedinstven ili samostalan. Dakle, Allah Uzvišeni je Jedan, tj. jedinstven i samostalan od svih ostalih božanstava i oblika u svim stanjima. Tevhid je znanje o Allahu da je Jedan Kojem nema niko sličan, a onaj ko Allaha nije spoznao na takav način, ili ne opiše ga da je jedan Koji nema ortaka, takav nije muvehhid.

Što se terminološke definicije tiče, tevhid je: izdvajanje Allaha Uzvišenog s onim što je posebno samo Njemu od uluhijjeta, rububijjeta i imena i svojstava.

Moguće je dati drugu definiciju da je tevhid ubjeđenje da je Allah Jedan, Koji nema ortaka u svome rububijjetu, uluhijjetu i imenima i svojstvima.

A korištenje ovog izraza tevhid ili jedne od njegovih jezičkih izvedenica koje ukazuju na ovo značenje je potvrđeno u Knjizi i sunnetu. Od toga su:

Riječi Allaha Uzvišenog: „**Reci: On je Allah – Jedan**“, pa sve do kraja sure.

I riječi Allaha Uzvišenog: „**A vaš Bog (ilah) - jedan je Bog! Nema istinskog boga osim Njega, Milostivog, Samilosnog!**“ (El-Bekare, 163.)

I riječi: „**Nevjernici su oni koji govore: "Allah je jedan od trojice!" A samo je jedan istinski Bog! I ako se ne okane onoga što govore, nenasna patnja će, zaista, stići svakog od njih koji nevjernik ostane.**“ (El-Maide, 73.) A ajeti u ovom značenju su veoma mnogobrojni.

Bilježi se u Sahihima Buharije (7372) i Muslima (19) od Ibn-Abbasa, radijellahu anhumu, da je rekao: „Nakon što je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslao Muaza b. Džebela ka stanovnicima Jemana, rekao mu je: „**Doista, ti odlaziš u susret narodu sljedbenika knjige (Ehlul-kitab), pa neka prvo u što ćeš ih**

pozivati bude da posvjedoče (juvehhidu) da nema drugog istinskog boga osim Allaha, pa kada to spoznaju obavjesti ih da im je Allah u obavezu stavio pet namaza u toku dana i noći, pa kada počnu klanjati obavjesti ih da im je Allah u obavezu stavio zekat u njihovim imetcima koji će se uzimati od bogatih među njima i davati (vraćati) siromašnima među njima, pa kada to priznaju (prihvate), uzmi od njih i izbjegavaj najbolji imetak ljudi. ““

A u Sahihu Muslima (16) se bilježi od Ibn-Omera, radijellahu anhu, od Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: „*Islam je izgrađen na pet (temelja): da se Allahu tevhid čini (en juvehhad), uspostavljanju namaza, davanju zekata, postu ramazana i hadždžu.*“

Ono što se cilja s tevhidom u svim ovim šerijatskim tekstovima jeste realizacija značenja šehadeta tj, da nema istinskog boga koji zaslužuje da se obožava mimo Allaha, i da je Muhammed Allahov poslanik; a to je u biti stvarnost vjere islama, vjere s kojom je Allah poslao svoga vjerovjesnika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a dokaz za to je pomen ovih riječi i izraza koji su došli istog značenja i smisla u Knjizi i sunnetu. U nekim predajama već spomenutog hadisa Muaza je došlo: „*Doista ćeš doći narodu sljedbenika*

knjige, pa kada im dođeš, pozovi ih da posvjedoče da nema istinskog boga mimo Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik.“ (Hadis je zabilježio Buharija, 1496.)

A u drugoj predaji hadisa Ibn-Omera stoji: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „*Islam je izgrađen na pet (temelja): svjedočenju da nema istinskog boga mimo Allaha i da je Muhammed Njegov rob i poslanik.*““ (Hadis je zabilježio Muslim, 16.)

Ovo ukazuje da je tevhid u biti stvarnost šehadeta da nema istinskog boga koji zaslužuje da se obožava mimo Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, i da je to islam s kojim je Allah poslao svog Vjerovjesnika ka svim stvorenjima, ljudima i džinnima, vjera mimo koje Allah neće biti zadovoljan da ikome bude prihvaćena neka druga vjera mimo nje.

Rekao je Allah Uzvišeni: „***Doista, prava vjera kod Allaha je samo Islam.***“ (Alu-Imran, 19.)

I rekao je, dželle šanuhu: „***A onaj koji želi neku drugu vjeru osim islama, neće mu biti primljena, i on će na onome svijetu nastradati.***“ (Alu-Imran, 85.)

Kada se ovo zna, neka se zna i to da je tevhid podjeljen od strane učenjaka na tri dijela, i to: tevhid rububijjeta, tevhid uluhijjeta i tevhid imena i svojstava.

Tevhid rububijjeta je izdvajanje Allaha Uzvišenog sa Njegovim djelima kao što je stvaranje, vlast, upravljanje, oživljavanje, umrtvljivanje i slično tome.

Dokazi ovog tevhida su jako mnogobrojni u Knjizi i sunnetu. Možete pogledati pitanje na stranici IslamHouse (<http://www.islamhouse.com/427780>) kako bi ste saznali neke od njih.

Pa ko bude uvjerenja da postoji stvoritelj mimo Allaha, ili da neko posjeduje vlast ovog svemira upravljajući njime mimo Allaha, takav je izgubio i izostavio ovu vrstu tevhida i učinio je nevjerstvo u Allaha.

Prvi kjaferi su priznavali ovu vrstu tevhida i to općenito, ali su se suprostavljali u nekim detaljima, a dokaz da su oni priznavali i prihvatili ovu vrstu tevhida su mnogobrojni ajeti iz Kur'ana od kojih su:

Riječi Uzvišenog: **„A da ih upitaš: „Ko je nebesa i Zemlju stvorio i ko je Sunce i Mjesec potčinio?“ -**

sigurno bi rekli: „Allah!“ Pa kuda se onda odmeću?“
(El-Ankebut, 61.)

I riječi: „***A ako ih upitaš: „Ko s neba kišu spušta i njome mrtvu zemlju oživljava?“ - sigurno će reći: „Allah!“ - a ti reci: „Hvala Allahu!“ - ali većina njih ne shvaća.***“ (El-Ankebut, 63.)

I riječi, dželle šanuhu: „***A ako ih zapitaš ko ih je stvorio, sigurno će reći: „Allah!“ Pa kuda se onda odmeću?“*** (Ez-Zhuhruf, 87.)

Vidimo da je Allah u ovim ajetima pojasnio da navjernici (kjařiri) prihvataju i priznaju da je On Uzvišeni, Stvoritelj, Vlasnik i Upravljač, ali uz to mu nisu priznali tevhid ibadeta (lem juvehhiduhu bil ibade), što ukazuje na veličinu njihove nepravde i gorčinu njihove potvore i slabosti njihovih razuma. Jer onaj ko se opisuje ovakvim svojstvima, koji je jedinstven sa ovim djelima, treba da se ne obožava niko pored Njega, niti da se tevhid ispoljava ikom pored Njega, neka je Uzvišen i Njegovom zahvalom Veličanstven od svega onog u čemu mu ortaka pridružuju.

Zato, onaj ko prizna ovaj tevhid i to ispravnim priznanjem (na ispravan način), neminovno je da prizna tevhid uluhijjeta.

A tevhid uluhijjeta je izdvajanje (ar. Ifrad) Allaha kada su svi ibadeti u pitanju, bilo da su vanjski (zahir) ili nutrinski (batin), bilo da je riječima ili djelom, te negiranje ibadeta od svega mimo Allaha, bio ko bio, kao što kaže Uzvišeni: „**Gospodar tvoj zapovijeda da samo Njemu ibadet činite.**“ (El-Isra, 23.) I rekao je Uzvišeni: „**I Allahu ibadet činite i nikoga Njemu ravnim ne smatrajte!**“ (En-Nisa, 36.) A moguće je dati drugu definiciju ovog tevhida da je to tevhid Allaha u djelima robova.

A nazvan je tevhidom uluhijjeta zato što je izgrađen na božanstvenosti Allahu (teelluh), a teelluh je obožavanje i ispoljavanje istog uz ljubav i poštovanje.

Zove se još tevhidom ibadeta jer rob čini ibadet Allahu tako što radi ono što mu je Allah naredio i ostavlja i izbjegava ono što mu je zabranio.

Zove se još i tevhidom potražnje, cilja i želje, jer rob ne traži, niti cilja, niti želi nešto drugo mimo Allahova Lica, subhanehu ve te'ala, tako da obožava Allaha iskreno Mu ispovjedajući vjeru.

Ovo je tevhid u kojem je bilo odstupanja i neuravnoteženosti, i zbog njega su slati poslanici, objavljujane su knjige, zbog njega su stvorena stvorenja,

propisivani vjerezakoni, i zbog njega se je uspostavilo neprijateljstvo između vjerovjesnika i njihovih naroda, pa je On uništio one koji su se suprostavili i odbili poziv iz oholosti, a spasio je vjernike.

Pa ko odstupi u ovom tevhidu tako da uradi nešto od ibadeta nekom mimo Allahu, izašao je van vjere i milleta, upao je u smutnju i skrenuo sa pravog puta. Allaha molimo da nas sačuva.

Što se tevhida imena i svojstava tiče, to je izdvajanje Allaha, azze ve dželle, sa Njegovim imenima i svojstvima, tako da rob ima ubjeđenje da Allahu nema ništa slično u Njegovim imenima i svojstvima, i ovaj tevhid je izgrađen na dva temelja:

Prvi: potvrda (el-isbat) tj. potvrda onog što je potvrdio Allah sebi u svojoj Knjizi ili što Mu je potvrdio Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, od lijepih imena i savršenih svojstava, i to na način kako dolikuje Njegovom dostojanstvu i veličini bez mjenjanja i izokretanja značenja, ili negiranja njenih stvarnosti i pokušaja da se dokuči kakvoća tih svojstava.

Drugi: odbijanje i negiranje (et-tenzih), tj. negiranje od Allaha svake manjkavosti, negiranje onog što je On negirao od Sebe od svojstava manjkavosti, a

dokaz za to su riječi Uzvišenog: „***I ništa nije poput Njega, a On sve čuje i sve vidi.***“ Vidimo da je od sebe odbacio bilo kakvu vrstu sličnosti Svojim stvorenjima, te je pripisao Sebi svojstva potpunosti na način kako to Njemu dolikuje, subhaneh.

Za više informacija vidjeti El-Hudždže fi bejanil-mehadždže, 1/305, i Levamiul-envaril-behijje, 1/57.